

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту Закону України «Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони
географічних зазначень»

I. Проблема, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання

Перегляд чинного законодавства України у сфері охорони прав на географічні зазначення зумовлений необхідністю забезпечити ефективне виконання зобов'язань у рамках ратифікованої Україною 16 вересня 2014 року Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних зазначень» (далі – проект Закону) розроблено на виконання вимог частини другої «Стандарти, що стосуються прав інтелектуальної власності» Глави 9 Розділу IV «Торгівля та пов'язані з торгівлею питання» Угоди про асоціацію; пункту 154 Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію на 2014-2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 № 847-р; пункту 173 Плану дій Кабінету Міністрів України на 2016 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 № 184-р; Плану імплементації деяких актів законодавства ЄС у сфері інтелектуальної власності, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про схвалення розроблених Міністерством економічного розвитку і торгівлі планів імплементації деяких актів законодавства ЄС» від 04.03.2015 № 164-р.

Запропонованим проектом Закону передбачається імплементація вимог статей 204-207 Угоди про асоціацію, а також положень Регламенту Ради (ЄС) № 510/2006 від 14 грудня 2006 року про захист географічних позначень та позначень походження сільськогосподарської продукції та продуктів харчування, та Регламенту № 110/2008 Європейського парламенту і Ради ЄС від 15 січня 2008 року про визначення, опис, представлення на ринку, маркування і захист найменувань місць походження спиртних напоїв і відміну Регламенту ЄЕС 1576/89 (далі – Регламенти ЄС) у національне законодавство.

Враховуючи вимоги Регламентів ЄС та Угоди про асоціацію, виникла необхідність внесення змін до законодавства України у сфері географічних зазначень в частині перегляду понятійного апарату, уточнення умов надання правової охорони географічному зазначенню та підстави для відмови в наданні такої охорони; визначення умов надання правової охорони омонімічному географічному зазначенню; уточнення кола осіб, які мають право на державну реєстрацію географічного зазначення; перегляду вимоги до заявки на реєстрацію; удосконалення порядку проведення експертизи заявок на географічні зазначення; визначення вимоги до технічних умов, яким повинен

відповідати товар, для якого заявляється зазначення; уточнення переліку прав та обов'язків, що впливають з державної реєстрації географічних зазначень тощо.

За відомостями Державного реєстру України назв місць походження та географічних зазначень походження товарів і прав на використання зареєстрованих кваліфікованих зазначень походження товарів (КЗПТ), які розміщені на офіційному сайті державного підприємства "Український інститут промислової власності" станом на 2016 рік відповідно до Закону України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» (далі – Закон) в Україні зареєстровано 20 географічних зазначень – за національною процедурою; 22 географічних зазначень – за Угодою між Україною та Грузією про взаємну правову охорону географічних зазначень для вин, спиртних напоїв та мінеральних вод; 3067 географічних зазначень – за Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Кількість суб'єктів господарювання, які реєстрували географічні зазначення станом на 2016 рік – 20.

Остання реєстрація географічних зазначень за національним законодавством відбулась у 2014 році, тому це спричинило необхідність імплементації законодавства ЄС.

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	так	—
Держава	так	—
Суб'єкти господарювання	так	—
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		

У зв'язку із вищевикладеним, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України підготовлено відповідний проект регуляторного акта.

II. Цілі державного регулювання

Метою прийняття проекту Закону є забезпечення виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції в частині узгодження вимог чинного законодавства України щодо охорони прав на географічні зазначення із правом Європейського Союзу.

Так, одними із цілей є:

- встановлення умов надання правової охорони географічному зазначенню та підстави для відмови в наданні такої охорони;
- визначення умов надання правової охорони омонімічному географічному зазначенню; уточнення кола осіб, які мають право на державну реєстрацію географічного зазначення;

- перегляд вимоги до заявки на реєстрацію;
- удосконалення порядку проведення експертизи заявок на географічні зазначення;
- визначення вимоги до технічних умов, яким повинен відповідати товар, для якого заявляється зазначення;
- уточнення переліку прав та обов'язків, що впливають з державної реєстрації географічних зазначень тощо.

Цей проект регуляторного акта має сприяти розв'язанню проблеми, зазначеної у розділі I АРВ.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Залишення ситуації без змін характеризується збереженням діючого нормативно-правового механізму що є неприйнятним, оскільки суперечитиме взятими Україною зобов'язаннями за Угодою про асоціацію щодо імплементації права ЄС у сфері охорони прав на географічні зазначення.
Прийняття проекту акта	Затвердження такого регуляторного акта забезпечить досягнення встановлених цілей; забезпечить виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції в частині узгодження вимог чинного законодавства України щодо охорони прав на географічні зазначення із правом Європейського Союзу. Тому, єдиним альтернативним способом вирішення зазначеної проблеми є прийняття даного регуляторного акта.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	відсутні	альтернатива є непринятною, оскільки не забезпечує досягнення поставленої мети.
Прийняття проекту акта	реалізація Закону допоможе досягнути європейського рівня охорони прав інтелектуальної власності, виконання зобов'язань, взятих Україною відповідно до Угоди про асоціацію, адаптацію національних актів законодавства до права Європейського союзу. вдосконалення нормативно-правової бази у сфері	реалізація положень акту не потребує додаткових матеріальних чи інших витрат.

	охорони прав на географічні зазначення з урахуванням вимог права ЄС	
--	---	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	відсутні	альтернатива є неприйнятною, оскільки не відповідає вимогам чинного законодавства України
Прийняття проекту акта	забезпечення охорони прав на географічні зазначення із правом Європейського Союзу	відсутні, оскільки реалізації положень акту не потребує додаткових матеріальних чи інших витрат

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	16	0	4	2	Всього – 22. Всі суб'єкти господарювання мають право на реєстрацію географічних зазначень
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	94%	0%	4%	2%	100%

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	відсутні	Альтернатива є неприйнятною, оскільки не відповідає зобов'язанням України за Угодою про асоціацію щодо імплементації права ЄС у сфері охорони прав на географічні зазначення.
Прийняття проекту акта	Наразі строк реєстрації географічних зазначень становить від 2 до 5 років. Імплементуючи законодавство ЄС, строк реєстрації стане меншим, що в свою чергу зумовить зекономити час суб'єктів господарювання.	відсутні, оскільки реалізація положень акту не потребує додаткових матеріальних чи інших витрат. Так, зокрема, введення нового документу до складу заявки на реєстрацію географічного зазначення, передбаченого статтею 91 проекту акта (Технічні умови), є необхідним з огляду на

	<p>удосконалення набуття та охорони прав на географічні зазначення;</p> <p>полегшення ведення господарської діяльності в сфері здійснення прав на географічні зазначення з урахуванням вимог законодавства ЄС;</p> <p>забезпечення здійснення діяльності у прозорому правовому полі.</p>	<p>правила реєстрації географічних зазначень в Європейському Союзі (зокрема, ті, що містяться у статті 4 Регламенту Ради (ЄС) № 510/2006 та статті 17 Регламенту Європейського парламенту і Ради ЄС №110/2008. Проте, складання цього документу не потребуватиме від заявника залучення додаткових фінансових чи матеріальних ресурсів порівняно з тими, які він залучає на підготовку документів заявки згідно чинного Закону України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» (пункти 4 та 5 статті 10), оскільки зміст Технічних умов переважно включає інформацію та документи, які він подає згідно чинного закону.</p>
--	--	---

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	З огляду на альтернативу - залишення існуючої на даний момент ситуації без змін, витрати відсутні.
Прийняття проекту акта	відсутні, оскільки реалізації положень акту не потребує додаткових матеріальних чи інших витрат

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	1	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення поставленої мети.
Прийняття проекту акта	4	У разі прийняття акта задекларовані цілі забезпечать повною мірою досягнення поставленої мети стосовно виконання зобов'язань України у сфері

		європейської інтеграції в частині узгодження вимог чинного законодавства України.
--	--	---

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Прийняття проекту акта	<p>Прийняття проекту акта, дасть можливість імплементувати та узгодити деякі акти ЄС у сфері інтелектуальної власності до вимог чинного законодавства в Україні.</p> <p>Економія часу суб'єктів господарювання при реєстрації географічних зазначень.</p>	У разі прийняття проекту акта, держава не нестиме ніяких матеріальних та інших витрат.	<p>Залишення ситуації без змін суперечитиме взятими Україною зобов'язаннями за Угодою про асоціацію щодо імплементатії права ЄС у сфері охорони прав на географічні зазначення з урахуванням вимог законодавства ЄС;</p> <p>Таким чином, пропозиція щодо збереження чинного регулювання зазначеного питання є такою, що реально не дозволяє вирішити проблеми виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.</p>
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	У разі залишення ситуації без змін існуватиме проблема неузгодженості законодавства України з ЄС.	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін, витрати для держави, громадян та суб'єктів господарювання відсутні.	У разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення поставленої мети.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Порушує виконання зобов'язань України у сфері охорони прав на географічні зазначення з урахуванням вимог законодавства ЄС;	Зовнішні чинники на дію регуляторного акта у разі залишення існуючої на даний момент ситуації без змін відсутні.
Прийняття	Прийняття акта забезпечить можливість	На дію регуляторного

проекту акта	повною мірою встановити правові, економічні та організаційні засади; досягнення європейського рівня охорони прав інтелектуальної власності.	акта вплив зовнішніх факторів не очікується. Позитивно на дію цього регуляторного акта може вплинути реформи у політичній та економічній сферах, що впливатимуть на збільшення кількості суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність щодо у сфері використання прав на географічні зазначення; прискорення темпів економічного зростання, що дозволить підвищити інформаційну привабливість України для світових мейджорів та інших іноземних власників прав на географічні зазначення.
--------------	---	---

Затвердження такого регуляторного акта забезпечить досягнення встановлених цілей.

Тому, єдиним альтернативним способом вирішення зазначеної проблеми є прийняття даного регуляторного акта.

V. Механізм і заходи, які забезпечуватимуть розв'язання визначеної проблеми

Для досягнення цілей, визначених у другому розділі аналізу, передбачається прийняття запропонованого регуляторного акта.

Проектом регуляторного акта впроваджується правовий механізм, яким встановлюється належний та ефективний порядок охорони прав інтелектуальної власності на географічні зазначення, який також відповідатиме вимогам законодавства ЄС.

Проект регуляторного акта істотно змінює та доповнює встановлений чинним законодавством України механізм набуття, здійснення та розпорядження правами на географічні зазначення з урахуванням вимог права Європейського Союзу.

Проектом Закону передбачається внесення змін до Цивільного та Господарського кодексів України, Закону України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» та Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито», якими пропонується:

надати нове визначення термінів «географічне зазначення», «назва місця походження товару» тощо;

уточнити умови надання правової охорони географічному зазначенню та підстави для відмови в наданні такої охорони;

визначити умови надання правової охорони омонімічному географічному зазначенню;

уточнити коло осіб, які мають право на державну реєстрацію географічного зазначення;

переглянути вимоги до заявки на реєстрацію;

удосконалити порядок проведення експертизи заявок на географічні зазначення;

визначити вимоги до технічних умов, яким повинен відповідати товар, для якого заявляється зазначення;

уточнити перелік прав та обов'язків, що впливають з державної реєстрації географічних зазначень тощо.

Проектом Закону пропонується доповнити чинний Закон новою статтею 91 щодо технічних умов, яким повинен відповідати товар, для якого заявляється на реєстрацію географічне зазначення. У цій статті проекту Закону імплементовані положення, зокрема, статті 4 Регламенту Ради (ЄС) № 510/2006 від 14 грудня 2006 року про захист географічних позначень та позначень походження сільськогосподарської продукції та продуктів харчування.

При цьому, чинними Правилами складання, подання та проведення експертизи заявки на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження товару та/або права на використання зареєстрованого кваліфікованого зазначення походження товару, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки № 598 від 17.08.2001, зареєстрованим в Міністерстві юстиції 31.08.2001 за № 772/5963, встановлені вимоги до заявки, які близькі за змістом до технічних умов, що закріплені в проекті Закону. Зокрема, заявка повинна стосуватися лише одного зазначення походження товару й містити:

заяву про реєстрацію назви місця походження товару чи географічного зазначення походження товару та/або права на використання зареєстрованого відповідного кваліфікованого зазначення походження товару, у якій обов'язково зазначаються відомості про заявника та його поштова адреса;

заявлену назву місця походження товару або заявлене географічне зазначення походження товару;

назву товару, для якого заявник просить зареєструвати вказане зазначення походження товару та/або права на використання зареєстрованого відповідного кваліфікованого зазначення походження товару;

назву та межі географічного місця, де виробляється товар і з яким пов'язуються особливі властивості, певні якості або інші характеристики товару;

опис особливих властивостей товару, певних якостей, репутації або інших характеристик товару;

дані щодо використання заявленого кваліфікованого зазначення походження товару на етикетці та під час маркування товару;

дані про взаємозв'язок особливих властивостей, певних якостей, репутації або інших характеристик товару з природними умовами та/або людським фактором вказаного географічного місця.

Разом із заявкою подаються:

документ, який підтверджує, що заявник у зазначеному місці виробляє товар, для якого просить зареєструвати назву місця його походження чи географічне зазначення походження товару та/або право на використання зареєстрованого відповідного кваліфікованого зазначення походження товару;

висновок спеціально уповноваженого органу, визначеного відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.04.2001 № 149-р «Про спеціально уповноважені органи для визначення та контролю особливих властивостей та інших характеристик товарів» (далі – Розпорядження) про те, що особливі властивості, певні якості або інші характеристики товару, зазначені в заявці, об'єктивно зумовлені природними умовами та/або людським фактором вказаного географічного місця виготовлення товару чи пов'язані з ними;

висновок спеціально уповноваженого органу, визначеного відповідно до Розпорядження щодо меж географічного місця, з яким пов'язані особливі властивості, певні якості або інші характеристики товару.

При цьому, вказаним Розпорядженням визначені спеціально уповноважені органи з визначення та контролю особливих властивостей, певних якостей та інших характеристик товарів:

Міністерство аграрної політики – щодо товарів сільськогосподарського виробництва;

Міністерство культури – щодо виробів художніх народних промислів;

Державна служба з питань геодезії, картографії та кадастру – щодо визначення меж географічних місць, з якими пов'язані особливі властивості, певні якості та інші характеристики товарів;

Міністерство охорони здоров'я – щодо продуктів харчування, продовольчої сировини та мінеральних природних вод.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги, оцінюється вище середнього.

Прийняття регуляторного акта не потребує створення нового центрального органу виконавчої влади або його структурного підрозділу.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії цього регуляторного акта встановлюється на необмежений термін, оскільки він регулює відносини, які мають перманентний характер.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозовані показники результативності регуляторного акта:

а) розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів, цільових фондів - не впливає.

б) кількість суб'єктів господарювання, та/або фізичних осіб, на які поширюватиметься дія акта – дія акта поширюється на суб'єктів господарювання, діяльність яких пов'язана зі сферою інтелектуальної власності (географічними зазначеннями). Зменшиться кількість суб'єктів, які зможуть подавати заявки на реєстрацію географічних зазначень, оскільки з урахуванням положень Угоди про асоціацію та Регламенту ЄС № 510/2006 із переліку осіб, які мають право на подання заявок виключено асоціації споживачів;

в) розмір коштів, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта – не впливає;

г) рівень поінформованості суб'єктів господарювання стосовно основних положень регуляторного акта – середній.

д) зменшення часу на реєстрацію географічних зазначень для суб'єктів господарювання.

Проект акта розміщено на офіційному веб-сайті Мінекономрозвитку за адресом: <http://www.me.gov.ua/>.

Прийняття проекту акта сприятиме вдосконаленню нормативно-правової бази у сфері охорони прав на географічні зазначення з урахуванням вимог *acquis communautaire*, розвитку сфер промисловості та сфери послуг внаслідок досягнення правової визначеності щодо порядку охорони прав на географічні зазначення.

Негативних факторів, які можуть негативно вплинути на запровадження регуляторного акта, не виявлено.

Позитивно на дію цього акта можуть вплинути такі фактори:

реформи у політичній та економічній сферах, що впливатимуть на збільшення кількості суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність щодо у сфері використання прав на компонування (топографії) інтегральних мікросхем;

прискорення темпів економічного зростання, що дозволить підвищити інформаційну привабливість України для світових мейджорів та інших іноземних власників прав на об'єкти інтелектуальної власності.

На дію регуляторного акта вплив зовнішніх факторів не очікується.

Впровадження та виконання вимог регуляторного акта органами державної влади не потребує додаткових витрат з бюджетів усіх рівнів.

Додержання вимог регуляторного акта не потребує запровадження державного нагляду та контролю.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Результативність дій регуляторного акта здійснюватиметься за допомогою таких заходів як базове, повторне, періодичне відстеження.

Базове відстеження результативності здійснюватиметься після набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюється через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох років після набрання ним чинності.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта здійснюється раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів із повторного відстеження.

Відповідні відстеження будуть проводитися Мінекономрозвитку України протягом усього терміну його дії шляхом розгляду пропозицій, зауважень та скарг, які надійшли до Міністерства та Державного служби інтелектуальної власності України від суб'єктів прав на географічні зазначення, контролюючих і правоохоронних органів та суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність в цій сфері.

У разі виявлення нерегульованих та проблемних питань під час проведення аналізу показників дії цього акта, ці питання будуть вирішені шляхом внесення відповідних змін.

Відстеження результативності дії регуляторного акта здійснюватиметься статистичним методом.

**Перший віце-прем'єр-міністр
України – Міністр економічного
розвитку і торгівлі України**

Степан КУБІВ